

Johan Ström

Vi for på besök till Johan Ström i Ageröd, numera Hasslebro, för att inför 90-årsdagen den 29.9 höra honom berätta om sitt långa och mycket verksamma liv.

Johan Ström föddes i Halmstads församling i Skåne, men var endast 3—4 år när föräldrarna flyttade till Wennberga nr 3 i Ö. Strö. Skola hölls bara 3 månader på sommaren. Johan Ström kunde läsa redan då han började, hans mor hade lärt honom. Med räkningen var det sämre. Läraren ville att han skulle gå om klassen. Då ingrep skolrådets ordförande, kyrkoherde Ernst Schartau, Ö. Strö: "Han skall flyttas, han läser ju bäst i hela klassen". Johan fick några enkla adderingar att utföra, klarade dem och blev flyttad.

Några år senare, 1895, var han med på kyrkoherdens jordfästning i Ö. Strö kyrka, berättar han.

1901 eller 2 gick han igenom Eslövs folkhögskola. Volontärer antogs då till det militära, Johan Ström ville men fick inte för föräldrarna. Ryttmästare von Seth på Lyby gård frågade översten om de inte kunde antaga en volontär, men översten sa nej. Det är slut med det nu. Då tog Johan Ström värvning vid dragonerna, gick i underofficersskola och blev sergeant. Lönen var 80 kr. i månaden, varav 45 betalades till mässen. Det var roligt, jag kunde ha blivit officer. Han blev i stället bokhållare på Börringekloster i 2 år, sedan detsamma hos ryttmästare Brunström på Bjärbylund, vartill hörde även Stureholm och Lönhult. Ström fick själv helt stå för skötseln av den gården. Det var 1908, jordbruket började mekaniseras. På Lönhult fanns t. ex. hissar och 4 självbindare.

1913 köpte han Ageröds gård. Den brann 1915, försäkringen var låg, han gjorde en stor förlust. Han kunde inte säga som en man från en grannsocken som i nittioårsaldern tillfrågades: "Det har ju brunnit för Dig också?" — "Ja, jag hade den turen, 2 gånger".

Utvecklingen har gått snabbt på det tekniska och mekaniska området. Nästan alla maskinella hjälpmedel som vi nu har överallt har tillkommit under Ströms tid. Då tyckte man det var underbart med denna hastiga utveckling. Nu undrar vi många gånger om det verkligen var så lyckligt. Vi har för mycket teknik och för lite kultur.

Johan Ström har haft nästan alla kommunala uppdrag som funnits i hans aktiva tid, v. ordf. i kyrkostämman, kyrkoråd och skolråd. Han var kyrkovård, taxeringsordf., medlem i barnavårdsnämnd och fattigvårdsstyrelse. Andra uppdrag var sysslomannskapet i Ringsjösjänkningsföretaget och som ordf. i Stehags jordbrukskassa. Detta senare uppdrag roade honom tydligen mycket. Han var på kassan 3 dagar i veckan. Under de 17 år han var där steg omsättningen från 300 tusen till 2 millioner. Jordbrukskassorna började omkring 1918. På de andra ban-

Johan Ström

kerna sade man: "De där bondkassorna skall vi snart ta död på."

Från huvudkontoret i Malmö kom småningom ett protokollutdrag att ordf. ej fick vara kvar efter 70-årsdagen. Ström skulle försöka skaffa en efterträdare själv. Ingen annan lantbrukare kunde sköta uppdraget och Ström stannade t. v. Direktör Lidbom från huvudkontoret kom och frågade: "Har Du fått någon ny?" — "Nej". — "Kan Du klara det?" — "Ja, det kan jag och länge till om så skulle behövas." Det var på den tiden fröken Sandberg, kamreren, var sjuk. Slutligen kom en folkhögskol utbildad lantbrukare, som Ström själv lärde upp.

Taxeringsvärdet på fastigheterna hölls lågt för att skatten skulle hållas nere. En nackdel var dock att man inte fick in-teckning till mer än halva taxeringsvärdet.

En gång sålde han en häst till en torpare. När betalning skulle ske sade denne: "Ström kan väl ta en växel", — "Ja, det kan jag", sa Ström. Det blev en växel på 700 kr. Fru Ström for för att belåna den. Det var Frans Anderssonbanken i Höör. De ville ha Ströms livförsäkring på 5.000 som säkerhet. Det vil-

le inte Ström vara med om. Jordbrukskassan tog växeln.

Arbetet på jordbrukskassan och taxeringsnämnden har tydligen hört till det som mest intresserat Johan Ström.

Här några exempel hur det deklarerades förr. Handlaren köpte upp ägg och ingen tänkte på hur mycket de sålt. Handlarna blev skyldiga att uppgiva sina ägginköp. När sedan Ström ändrade deklarationerna sa folk: "Har Du nu varit och snott hos handlaren igen". De blev arga. Ungefär likadant var det med spannmål. "Folk blev galna och hälsade inte på mig." En lantbrukare i en annan socken hade sålt en gödkalv till en privat slaktare i Stehag, erkände han. "Det stämmer ändå inte" sade Ström. "Ja då får jag erkänna att jag sålt kvigor för 4.000 också, men sen ska det min själ stämma."

Kontakten med kyrkan var värdefull. Ström var kyrkvård för båda kyrkoherdarna Jöns Werner och Hilmer Wentz, den längsta tiden var tillsammans med J. Werner, som han tyckte särskilt mycket om. "Vi for ibland till Sjöholmen efter skolstyrelsesammanträdena." Det hände att en del ville peta Johan Ström, han var för duktig. Det ska man inte vara då blir folk avundsjuka. "Nej" sa Werner om detta. Munkarps kyrkoråd och Höörs drar visst inte så jämt. Det gjorde de inte på Ströms tid heller. Klockarebostället i Höör, gemensamt för Höör och Munkarp, reparerades innan kantor Hemminger skulle flytta in. Munkarp betalade sin del av reparationen, så som tidigare skett. När sedan Klockaregården tillerkändes Höör, var Johan Ström för fin att protesterar.

Arbetet som syssloman för Ringsjösänkningsföretaget roade honom uppenbarligen. Han berättar initierat hur det hela gick till. Coyets ägde hela Stehag utom Emnaröds by.

Löjtnant G. Coyet på Rönneholm gick och tittade

på mossen och tänkte få både åkrar och torvfabrik på de marker, som kunde torrläggas. Han rev dämnet vid Hasslebro mölla, rättade och rensade ån. 4.000 tunnland torrlades. Där blev 300 tunnland fin och färdig åkerjord till Ageröd. Löjtnant Coyet höll en ångbåt, som gick på ån från Rönneholm till Sjöholmen, där järnvägen fanns. Han begärde laga förrättning. Lantmätare kom och satte siffror på alla ställen så markägarna fick lösa till sig sina nya tunnland. Sedan skulle ån rensas vart femte år. 1920 kom stora översvämningar. Det var genom förfärliga åskregn. Alla markägare skulle betala till underhållet efter areal.

V. häradshövdingen Carl Axel Trolle på Fulltofta var en tid syssloman för företaget. Greve Bonde bad Ström att övertaga sysslan och muddrandet i ån.

Det fanns ingen riktig bro över ån. På "mossabron", där torven kördes, kunde även gående ta sig över ån. Det fanns ingen bro för åkdon, men där var ett vadställe nära utloppet ur Ringsjön. Där byggdes småningom en träbro, som senare ersattes av en modern landsvägsbro.

Ringsjösänkningsföretaget har upphört. Bålamolån och med den vattenrätten såldes till Klippan. Sedan kom Helsingborg in i bilden och vi alla som älskar Ringsjön suckar.

Vi satt längre och lyssnade till Johan Ströms berättelse, glädde oss åt hans goda minne och imponerades av hans kunskaper och de stora insatser han gjort på många områden. En fin man är han med andlig och lekamlig resning.

Till sist frågar jag: "Vad har varit bäst och roligast för Dig i livet?" — "Det var militärtiden, 4—5 år.

Vi tackar för dagen och vill gärna komma igen.

Marianne Schartau